

Inhoud

Inhoud.....	1
1 Algemene regeling.....	2
1.1 De examencommissie verleent de vrijstelling.....	2
1.2 Te verlenen vrijstellingen	2
1.2.1 Wanneer het resultaat is behaald buiten ROC Midden Nederland	2
1.2.2 Wanneer het resultaat is behaald binnen ROC Midden Nederland.....	2
2 Voorwaarden per examenonderdeel	3
2.1 Vrijstelling voor kerntaak	3
2.1.1 Vrijstelling voor de gehele kerntaak.....	3
2.2 Vrijstelling voor beroepsgerichte exameneenheden.....	3
2.2.1 Bij interne door- of afstroom:	3
2.2.2 Uitzondering bij externe instroom of extern behaalde bewijzen:	3
2.3 Vrijstelling voor keuzedeel:	4
Aanvraag op basis van voldoende resultaat.....	4
Aanvraag op basis van onvoldoende resultaat	4
2.4 Vrijstelling voor generieke examenonderdelen taal en rekenen.....	4
2.4.1 Vrijstelling voor het gehele diploma-onderdeel:	5
2.4.2 Vrijstelling voor alleen (onderdelen van) het CE of IE Nederlands / Engels:	6
2.5 Vrijstelling na examinering in het buitenland	6
2.6 Loopbaan en Burgerschap.....	6

1 Algemene regeling

1.1 De examencommissie verleent de vrijstelling

De examencommissies van ROC Midden Nederland kunnen vrijstellingen verlenen van examenonderdelen. De voorwaarden hiervoor zijn in dit document beschreven, en voldoen aan wet- en regelgeving. Met deze voorwaarden voor vrijstelling borgt de examencommissie de waarde van de diplomaresultaten.

Studenten kunnen volgens het proces Vrijstellingen de vrijstelling aanvragen.

De examencommissie van de ontvangende opleiding, waarop de student is ingeschreven, beoordeelt het bewijs en verleent (al dan niet) de vrijstelling.

1.2 Te verlenen vrijstellingen

1.2.1 Wanneer het resultaat is behaald buiten ROC Midden Nederland

Op basis van resultaten van geheel afgesloten diploma-onderdelen kan vrijstelling verleend worden voor:

- Kerntaken
- Keuzedelen
- Generieke diploma-onderdelen

Bovendien kan vrijstelling gegeven worden binnen de generieke onderdelen voor:

- Het centraal examen taal
- Het gehele instellingsexamen taal

Er kan geen vrijstelling gegeven worden voor beroepsgerichte exameneenheden die een kerntaak gedeeltelijk dekken, behoudens de uitzonderingen genoemd in hoofdstuk 2.1.2.b.

1.2.2 Wanneer het resultaat is behaald binnen ROC Midden Nederland

In aanvulling op het hierboven genoemde kan vrijstelling worden verleend voor exameneenheden.

2 Voorwaarden per examenonderdeel

2.1 Vrijstelling voor kerntaak

2.1.1 Vrijstelling voor de gehele kerntaak

De examencommissie kan vrijstellen voor een kerntaak als het bewijs in de aanvraag het volgende betreft:

1. Een eerder behaalde kerntaak uit het voor de student geldende kwalificatiedossier
2. Een kerntaak uit een oudere versie van het kwalificatiedossier met dekking die identiek is aan de af te sluiten kerntaak in het actuele kwalificatiedossier
3. Een keuzedeel met dekking die identiek is aan de af te sluiten kerntaak in het actuele kwalificatiedossier.

Voorwaarden hierbij zijn:

1. De kerntaak wordt door de vrijstelling geheel afgesloten (zo niet, zie onder 2.2)
2. Het resultaat voor de kerntaak is minimaal voldoende
3. Indien het resultaat niet binnen ROCMN behaald is wordt dit aangetoond met een diploma of instellings- of mbo-verklaring behaald bij een tot diplomering bevoegde mbo-instelling.

De examencommissie is bevoegd om gemotiveerd af te wijken van bovenstaande voorwaarden, wanneer zij daartoe een inhoudelijk logische en dringende reden ziet, mits in een verantwoording vastgelegd en in het jaarverslag opgenomen, en het besluit geen afbreuk doet aan de wettelijke vereisten en de waarde van het diploma.

Registratie in EduArte en op de resultatenlijst:

- Het resultaat wordt overgenomen in EduArte, er wordt Vrijstelling ingevoerd. Op de resultatenlijst wordt Vrijstelling vermeld.
- Bij interne tussentijdse overstap (doorstroom, afstroom of horizontale overstap), en alleen wanneer het behaalde resultaat nog niet eerder op de resultatenlijst bij een diploma is vermeld, wordt het resultaat 'meegenomen' en wel vermeld op de resultatenlijst.

2.2 Vrijstelling voor beroepsgerichte exameneenheden

2.2.1 Bij interne door- of afstroom:

Bij interne door- of afstroom kan vrijstelling worden verleend voor beroepsgerichte exameneenheden (op het zogenaamde 3e niveau). Voldaan moet zijn aan de volgende voorwaarden:

1. De exameneenheden maken onverkort en ongewijzigd deel uit van het examenplan waarvoor de vrijstelling geldt.
2. Bij opstroom: de exameneenheden zijn afgesloten met minimaal een voldoende resultaat.
Bij afstroom: de exameneenheden zijn afgesloten met een voldoende of onvoldoende resultaat en voldaan wordt aan de slaag-/zakregeling in het examenplan
3. Door de examencommissie van de aanleverende opleiding wordt bewijs verstrekt.

2.2.2 Uitzondering bij externe instroom of extern behaalde bewijzen:

Bij externe instroom wordt geen vrijstelling verleend voor enkele beroepsgerichte exameneenheden, tenzij de examencommissie hiervan wenst af te wijken. In dat geval beschrijft de examencommissie voorafgaand aan het

schooljaar *concreet* voor *welke exameneenheden* vrijstelling kan worden verleend bij externe instroom, en op basis van *welke bewijzen* dat kan gebeuren.

Registratie in EduArte:

Het resultaat (op het zgn. 3^e niveau) wordt overgenomen in EduArte. Als er geen resultaat bekend is (alleen behaald) dan wordt een 6 ingevoerd.

2.3 Vrijstelling voor keuzedeel:

Een keuzedeel waarvoor vrijstelling aangevraagd wordt kan voldoende of onvoldoende worden afgesloten:

Aanvraag op basis van <u>voldoende</u> resultaat	Aanvraag op basis van <u>onvoldoende</u> resultaat
<p>Het voldoende resultaat kan zijn behaald voor een keuzedeel óf een onderdeel van de kwalificatie. Op basis hiervan kan vrijstelling gegeven worden van examens voor een keuzedeel.</p>	<p>Vanaf cohort 20-21 geldt: Er kan geen vrijstelling worden verleend bij onvoldoende resultaat voor een enkel keuzedeel, behalve als aan de zak/slaagregeling bij de keuzedeelverplichting is voldaan. Als voor de volledige keuzedeelverplichting vrijstelling wordt aangevraagd kan een onvoldoende resultaat worden meegenomen in de vrijstelling.</p> <p>Alleen bij instroom in oudere cohorten (t/m 19-20) geldt: Er kan vrijstelling worden verleend op een onvoldoende resultaat. Wanneer examen is gedaan telt het keuzedeel mee bij de invulling van de keuzedeelverplichting van de opleiding waarvoor vrijstelling is aangevraagd. Het onvoldoende resultaat wordt vermeld op de resultatenlijst.</p>
<p>Voorwaarden: 1. Het keuzedeel waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd overlapt niet met de kwalificatie, dat wil zeggen dat er geen ondoelmatige overlap tussen de kwalificatie en het keuzedeel mag zijn. (Overlap kan gecheckt worden met de <u>overlapchecker</u>). Bij afstroom wordt hierop een uitzondering gemaakt. Dan mag bijv. generiek Nederlands 3F ingezet worden voor vrijstelling van het generieke deel én keuzedeel.</p>	<p>Voor oudere cohorten dan cohort 20-21 geldt: Het keuzedeel waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd is gekoppeld aan het kwalificatiedossier bij de opleiding, of: het keuzedeel overlapt niet met de kwalificatie, dat wil zeggen dat er geen ondoelmatige overlap tussen de kwalificatie en het keuzedeel mag zijn. (Overlap kan gecheckt worden met de <u>overlapchecker</u>)</p>
<p>2. Het resultaat wordt aangetoond met een diploma of instellings- of mbo-verklaring behaald bij een tot diplomering bevoegde mbo-instelling.</p>	<p>Voor oudere cohorten dan cohort 20-21 geldt: Het keuzedeel is gevolgd, het examen is afgelegd en beoordeeld (lager dan voldoende of 6) binnen ROC Midden Nederland.</p>
<p><u>Registratie op de resultatenlijst en in EduArte:</u></p>	
<p>Op de resultatenlijst wordt het voldoende resultaat van het keuzedeel vermeld.</p>	<p>Op de resultatenlijst wordt het onvoldoende resultaat van het keuzedeel vermeld.</p>
<p>In EduArte wordt het eerder behaalde resultaat geregistreerd. Er wordt bij geregistreerd dat het om een vrijstelling gaat. Bij instroom vanuit MBO is al dan niet vermelding vrijstelling afhankelijk van het van cohort (gelijkblijvend of niet) en wordt nader uitgewerkt.</p>	

2.4 Vrijstelling voor generieke examenonderdelen taal en rekenen

2.4.1 Vrijstelling voor het gehele diploma-onderdeel:

Voor vrijstelling voor generieke diplomaonderdelen taal en rekenen moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

	Nederlands	Rekenen	Engels
1.	Het centraal examen, zoals vastgesteld en aangeboden door het CvTE ¹ , <u>en</u> het instellingsexamen is afgelegd. <u>Of:</u> zie 3.	Het examen (centraal examen, of instellingsexamen) is afgelegd.	Het centraal examen, zoals vastgesteld en aangeboden door het CvTE ² , <u>en</u> het instellingsexamen is afgelegd. <u>Of:</u> zie 3.
2.	<u>En:</u> Het gehele examen is op het vereiste of een hoger referentie niveau (2F/3F) afgesloten met minimaal een 6, (of, op niveau 4: een 5 indien Engels tevens is afgesloten en daarvoor minimaal een 6 is behaald (zie ³ voor toelichting). {Alleen bij afstroom ($n_4 > n_3$ of $n_3 > n_2$) kan de examencommissie besluiten vrijstelling voor rekenen te verlenen bij elk lager resultaat en/of voor Nederlands bij een eindcijfer 5, als diplomering in het schooljaar 20-21 plaatsvindt.}	Het gehele examen is op het vereiste of een hoger referentie niveau afgesloten met minimaal een 6. [Alleen bij afstroom ($n_4 > n_3$ of $n_3 > n_2$) kan de examencommissie besluiten vrijstelling voor rekenen te verlenen bij elk lager resultaat en/of voor Nederlands bij een eindcijfer 5, als diplomering in het schooljaar 20-21 plaatsvindt.]	Het gehele examen is op het vereiste of een hoger CEF niveau afgesloten met minimaal een 6, (of, op niveau 4: een 5 indien Nederlands tevens is afgesloten en daarvoor minimaal een 6 is behaald (zie ² voor toelichting).
3.	<u>Of:</u> Het eind- of staatsexamen voor havo of vwo in het vak Nederlandse taal en literatuur is afgesloten met minimaal het eindcijfer 6. Dit kan met een diploma of certificaat zijn afgesloten.	De rekentoets (indien afgenomen; dit betreft niet wiskunde!) voor havo of vwo is afgesloten met minimaal een 6.	<u>Of:</u> Het eind- of staatsexamen voor havo of vwo in het vak Engelse taal en literatuur is afgesloten met minimaal het eindcijfer 5. Dit geeft vrijstelling voor B1 (op basis van havo) of B2 (op basis van vwo)
4.	Dit resultaat is behaald bij een tot diplomering bevoegde mbo-instelling, of in het havo of vwo.	Dit resultaat is behaald bij een tot diplomering bevoegde mbo-instelling, of in het havo of vwo.	Dit resultaat is behaald bij een tot diplomering bevoegde mbo-instelling, of in het havo of vwo.
5.	Dit resultaat is behaald na of in het schooljaar 2013-14 (omdat alleen de examens uit dit jaar en later zijn geijkt op de referentieniveaus).	Dit resultaat is behaald na of in het schooljaar 2013-14 (omdat alleen de examens uit dit jaar en later zijn geijkt op de referentieniveaus).	Dit resultaat is behaald na of in het schooljaar 2013-14 (omdat alleen de examens uit dit jaar en later zijn geijkt op de referentieniveaus).
<p><u>Registratie op de resultatenlijst en in EduArte:</u> Bij instroom vanuit HAVO, VWO: Op de resultatenlijst wordt bij dit onderdeel 'vrijstelling' opgenomen en wordt vermeld waar de resultaten zijn behaald. Bijvoorbeeld: Nederlands, HAVO. In EduArte wordt het cijfer opgenomen. Bij instroom vanuit MBO is al dan niet vermelding vrijstelling afhankelijk van het van cohort (gelijkblijvend of niet) en wordt nader uitgewerkt.</p>			

¹ CvTE: College voor Toetsen en Examens; Centraal examen: zie <https://www.examenbladmbo.nl/>.

² Binnen de huidige slaag-zakregeling kan een vrijstelling worden verleend voor een generiek examenonderdeel Engels of Nederlands waarvoor eerder een eindcijfer 5 is behaald, als dit gecompenseerd is met minimaal een eindcijfer 6 voor het andere onderdeel. Deze compensatie kan niet achteraf worden behaald. Dus op het moment van instroom (of doorstroom/ overstap) moeten beide cijfers al zijn behaald. [De eindcijfers zijn het rekenkundig gemiddelde van het instellingsexamen (op één cijfer achter de komma) en het centraal examen (op één cijfer achter de komma), afgerond op een geheel getal.]

2.4.2 Vrijstelling voor alleen (onderdelen van) het CE of IE Nederlands / Engels:

Vrijstelling kan ook worden gegeven voor alleen het **centrale examen of het gehele instellingsexamen of onderdelen van het instellingsexamen** op het vereiste referentieniveau.

Het examenonderdeel (centraal, gehele instellingsexamen, of onderdeel van het instellingsexamen) is afgesloten met minimaal voldoende resultaat. N.B. De wet bepaalt dat alleen het Centraal examen in Havo / VWO niet tot vrijstelling kan leiden, omdat dit geen luisteren omvat.

Voorbeeld vrijstelling instellingsexamen:

Student heeft alle onderdelen van het instellingsexamen Nederlands 3F behaald met een 6 gemiddeld. Hij wil hiervoor vrijstelling aanvragen bij externe overstap. Hoewel hij nog geen CE gedaan heeft, en het eindresultaat dus nog niet voldoende is, kan hij wel vrijgesteld worden voor het IE. De eerder behaalde 6 voor het IE wordt meegewogen in het eindresultaat Nederlands 3F dat op de resultatenlijst bij het diploma wordt vermeld.

Vrijstelling bij doorstroom van niveau 2 (met cijferdifferentiatie) naar niveau 3:

Omdat de cijferdifferentiatie al op het onderdeel is toegepast, wordt vrijstelling geadviseerd vanaf een ruim voldoende (7).

Registratie in EduArte op de resultatenlijst:

Het resultaat (cijfer) van het vrijgestelde onderdeel wordt overgenomen in Eduarte. Eduarte berekent het eindresultaat en dit wordt op de resultatenlijst vermeld. De examencommissie moet bij het verlenen van de vrijstelling ook altijd het in EduArte op te nemen cijfer vermelden op het aanvraagformulier vrijstelling.

2.5 Vrijstelling na examinering in het buitenland

Vanwege de territoriale werking van de wet (dus ook de WEB) kan er geen toezicht worden gehouden door de Inspectie op de kwaliteit. Daardoor kan examinering in het buitenland niet direct leiden tot een diploma-resultaat.

Wel bestaat er de formele mogelijkheid te kiezen voor het verlenen van vrijstelling van examen (in Nederland) op basis van een examen, afgelegd in het buitenland.

Let op: De examencommissie moet zich ervan kunnen vergewissen dat het examen voldoet aan de eisen van het kwalificatiedossier en aan de eisen van de wet- en regelgeving die van toepassing is. De inhoud en afdnamecondities van het examen bij een buitenlandse instelling moeten daarmee ook in overeenstemming zijn. (Deze mogelijkheid is dan ook vooral relevant voor opleidingen in grensregio's, waar de afstand geen rol speelt, of – binnen ROC Midden Nederland - voor opleidingen waar de examinering op de werkplek logischerwijs een werkplek in het buitenland inhoudt, die vanuit een Nederlandse werkgever wordt aangestuurd, zoals bijvoorbeeld bij opleidingen Toerisme of International Business Studies.)

Registratie in EduArte en op de resultatenlijst:

Er wordt Vrijstelling ingevoerd. Herkomst kan niet worden geregistreerd.

(N.B. Onderzocht wordt of het resultaat bij de V(rijstelling) op een instellings- of mbo-verklaring kan worden overgenomen.)

2.6 Loopbaan en Burgerschap

Voor dit onderdeel verleent de examencommissie geen vrijstelling. Er wordt namelijk voor het diploma-onderdeel Loopbaan en Burgerschap geen door de examencommissie vastgesteld examen afgelegd.

Het is aan het onderwijsteam om te bepalen of een student (eerder al) heeft voldaan aan de in het onderwijsplan gestelde eisen en of de eerder geleverde inspanning nog relevant is. Dit kan ook voor onderdelen van Loopbaan en Burgerschap zijn.

Als de eindwaardering 'voldaan' kan worden afgegeven, dan wordt in het diplomadossier een actueel - dus binnen de huidige OOK afgegeven - formulier Loopbaan en Burgerschap gevoegd met deze verklaring.

Bijlage:

Overzicht voor mogelijke vrijstellingen generieke onderdelen

- met keuzedelen voor generieke onderdelen, of
- met keuzedelen voor keuzedelen, of
- met generieke onderdelen voor keuzedelen

BIJ DOORSTROOM VAN NIVEAU 3 NAAR 4 GELDT:

Keuzedelen: - Eng A2/B1 - Ned 3F (in niv. 3) - Rek 3F (in niv. 3)	Behaald? Dan →	✓ Vrijstelling generiek deel voor resp.: - Eng A2/B1 - Ned 3F (in niv. 4) - Rek 3F (in niv. 4) [Wel een ander keuzedeel kiezen!]
--	----------------	--

Keuzedeel Eng B1/B2 (in niv. 3)	Behaald? Dan →	✓ Vrijstelling generiek deel A2/B1 (in niv. 4) én ✓ Vrijstelling keuzedeel B1/B2 (in niv. 4)
---------------------------------	----------------	---

BIJ AFSTROOM VAN NIVEAU 4 NAAR NIVEAU 3 GELDT:

Generiek deel 3F (in niveau 4)	Behaald? Dan →	✓ Vrijstelling generiek deel 2F (in niv. 3), én ✓ Vrijstelling keuzedeel 3F (in niv. 3)
--------------------------------	----------------	--

**Voor generiek deel kan ook gelden: vrijstelling alleen CE of (onderdelen van het) instellingsexamen*